

[Landbrugsministeren.]

faar Lov til, enten de har Brug efter den ene eller den anden Lov, at gaa over til en Afgiftsform, der svarer til deres Indtægter. Derfor har jeg ikke ønsket at røre ved de andre Spørgsmaal for ikke at rejse Strid om Ting, som jeg ved vil volde Vanskeligheder for Forslagenes Gennemførelse, til Gavn for de paagældende Statshusmænd og ogsaa til Gavn for Staten.

Saa ankede det ærede Medlem over Bestemmelsen i § 3, hvorefter det er forbudt at gøre Udlæg og Arrest i Ejendomme, naar de gik ind under den her foreslaaede Driftsform. Det vilde være en fuldkommen Ulykke for disse Husmænd, de vilde ingen Steder kunne faa Kredit. Jeg synes ikke, det ærede Medlem er rigtig grundig til at læse, ellers vilde han vide, at det ikke staar i Bestemmelsen, at det er forbudt i alle Tilfælde. Det ærede Medlem nævnte, at saa kunde der ikke en Gang foretages Grundforbedring eller andet af Værdi for Ejendommen. Der staar nemlig det samme, som er indført overfor 4. Oktober-Lovens Husmænd, at der ikke kan foretages saadanne Ting uden Landbrugsministeriets Tilladelse; men den gives naturligvis, naar Jordlovsudvalget giver sin anbefaling, og man ser, at det, der er laant Penge til til vedkommende Brug, er Ting, som netop gaar ud paa at gavne Brugets Rentabilitet, enten Grundforbedring eller lignende. Men det, som Bestemmelsen gaar ud paa, er at forbyde, at enhver, der har laant Penge til vedkommende, kan gøre Udlæg og Arrest og paa anden Maade ødelægge Landmandens Bedrift.

Erfaringerne er jo ikke, som det ærede Medlem vil gøre gældende, at det er en overordentlig stor Fordel for Landmændene, at de kan laane og laane i en Uendelighed. Ja, det er der mange, der har troet, men det ærede Medlem kan være forvisset om, at langt den største Del af danske Landmænd i Dag er klar over, at netop den nemme Adgang til Kredit og Laan er i højeste Grad medvirkende til, at det danske Landbrug sidder i det, som det nu gør. Der er derfor ingen Tvivl om, at en Bestemmelse af denne Beskaffenhed, gennemført, hvor vi kan gøre det, hvor Staten staar som Kreditor, er af Værdi, og der er ikke noget i Vejen for at

undersøge, om ikke det var rimeligt og muligt at gennemføre den overfor andre Landmænd.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich har jeg allerede besvaret paa mange Punkter i de Bemærkninger, jeg har fremsat overfor det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen, og jeg skal kun dertil føje et Par Ting.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich udtalte for det første, at det var ganske urimeligt at give Hjælp til Statshusmændene, som jo i Forvejen faar større Hjælp af Staten end nogen anden her i Landet. Hvis det sidste var rigtigt, vilde jeg maaske ikke være saa uenig med det ærede Medlem, men det er netop ikke rigtigt. Det, her er Tale om, er ikke en Statsgave til disse Husmænd, tværtimod, det er en Ordning, som vel vil komme Statshusmændene til gode, men som uomtvistelig vil gavne Statskassen langt mere, vil være langt bedre for Statskassen, end hvis vi ingenting foretager os i den Retning, her er antydet.

For hvad vil der ellers ske? Det ærede Medlem var selv inde paa, at Statshusmændene rester, dog ikke saa meget, som det ærede Medlem gav Udtryk for forleden Dag: at Staten slet ingenting opkræver af disse Husmænd; nu sagde det ærede Medlem, at det kun var de to Trediedele, som var i Restance, hvilket altsaa vil sige, at der dog er nogle, der betaler.

Men dette, at de rester og rester, kan man dog ikke fortsætte med i det lange Løb paa en forsvarlig Maade. For det første demoraliserer det jo hele Forholdet; ogsaa de bedste af Statshusmændene bliver demoraliseret ved at se paa, at man kan restere og restere Termin efter Termin, uden at man bliver jaget fra Ejendommen. Og dernæst maa man huske paa, at hvis vi fortsætter paa denne Maade med at fastholde Retten til at opkræve Renter og Afdrag af et Beløb, som i Øjeblikket slet ikke kan forrentes, saa vil der komme en Tid, hvor man bliver nødt til at foretage en endelig og meget stor Afskrivning. Det bliver i en Tid, hvor vi er nede i Lavkonjunkturerne, og Beløbet bliver overordentlig stort; og saa har vi afskaaret os fra senere at faa nogen som helst Fordel af en eventuel Prisstigning.

Det, der sker ved dette Lovforslag,